

Samarbeidsforum
– mot fattigdom i Norge

ÅRSRAPPORT 2024

Innledning

I 2024 har Samarbeidsforum (SF) hatt særlig oppmerksomhet på konsekvenser av dyrtiden, familiefattigdom og boligpolitikk. SF har også vært opptatt av psykisk helse og hvordan man kan sikre at alle får bidra i arbeids- og samfunnsliv.

Temaene gjenspeiles i innleggene som har vært tatt opp i i Kontaktutvalget for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (KU). Her har SF kommet med innspill til løsninger og formidlet erfaringer fra egne organisasjoner og brukere.

Forumet har gitt innspill til stortingsmeldinger og planer som er relevant for sosialpolitikken og i arbeid med å bekjempe fattigdom, ulikhet og utenforskap. Blant disse kan nevnes arbeidsmarkedsmeldingen, nasjonal helse- og samhandlingsplan og stortingsmeldingen om sosial utjevning og mobilitet. Forumet har også gitt innspill til prioriteringer i statsbudsjett og revidert statsbudsjett.

SF gjennomførte i samarbeid med Batteriene et arrangement på Arendalsuka, med utgangspunkt i rapporten fra regjeringens ekspertutvalg om barn i fattige familier. Forumet har hatt studietur til København, der bolig og ikke-kommersiell utleiesektor var tema.

SF arrangerte i samarbeid med Batteriene Makt og muligheter-konferansen i november 2024. Tema var psykisk helse og ungt utenforskap, og dette ble belyst med innspill fra brukere, forskere, organisasjoner, tiltaksbedrifter og politikere.

Om Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) etablerte i 2008 en ny samarbeidsmodell for å styrke kontakten mellom marginaliserte grupper i Norge og øverste politiske myndigheter. Modellen skulle også stimulere til økt samarbeid mellom brukerorganisasjonene slik at deres politiske slagkraft ble styrket. Modellen består av tre ledd: a) Kontaktutvalget mellom Regjeringen og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (KU) b) Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF) c) Arbeidsutvalget (AU). Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF) er sammensatt av organisasjoner og nettverk fra hele landet med erfaring fra fattigdom og utenforskap.

Forumet er et organ for politisk påvirkningsarbeid, og uttaler seg innen tema som arbeid, inkludering, integrering, bolig, rus, soning, velferdsordninger mm. Forumet har faste møter med statsråder 3-4 ganger i året i regjeringens kontaktutvalg for økonomisk og sosialt vanskeligstilte (KU).

Batteriet Oslo, under Kirkens Bymisjon, er sekretariat for SF og inviterer til arbeidsmøter 5-6 ganger i året. I tillegg tilrettelegger sekretariatet for studietur, konferansen Makt og muligheter, andre møter og arbeidsgrupper ved behov.

Organisasjonene i SF 2024:

Aleneforeldreforeningen

Bibi Amka / Woman wake up

Bikuben – brukerstyrt regionalt senter i Nord-Norge

Leieboerforeningen

LIN - Likestilling, inkludering og nettverk

RIO – Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (til oktober 2024)

Spillavhengighet Norge

Velferdsalliansen EAPN Norge

Wayback – livet etter soning

Møter i Kontaktutvalget mellom regjeringen og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (KU)

Det ble i løpet av året holdt tre møter i Kontaktutvalget.

Møte i Kontaktutvalget 16. februar 2024

Samarbeidsforum ga innspill til rapport fra regjeringens ekspertutvalg om barn i lavinntektsfamilier og til arbeidsmarkedsmeldingen.

Fra regjeringen stilte arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna og statssekretær Ellen Bakken. Fra Samarbeidsforum møtte Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen), Lars Erik Andersen (Velferdsalliansen), Honoratte Muhanzi (Bibi Amka), Kitt-Anne Jorid Hansen (Rio Bodø) og Elida Heløy (Velferdsalliansen)

SF kom med en rekke konkrete forslag mot familiefattigdom, inkludert økt barnetrygd og prisjustering av denne, rett til bolig for vanskeligstilte og økning av minstesatser for blant annet sosialhjelp og bostøtte, styrket skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom og psykiske helsetjenester for både voksne og barn. SF ba også om styrket barnefaglig kompetanse i NAV.

Til arbeidsmarkedsmeldingen tok SF opp utfordringen med avkorting av lønnsinntekt for delvis uføretrygdde som et hinder for økt deltakelse i arbeidslivet, foreslo tiltak for å gi minoriteter, folk med "hull i cv-en" og domfelte lettere innpass i arbeidslivet.

Møte i kontaktutvalget 27. mai 2024

Samarbeidsforum ga innspill til oppfølgingen av nasjonal helse- og samhandlingsplan. Tilbakemeldinger på revidert nasjonalbudsjett.

Til stede fra regjeringen var statsråd Tonje Brenna (AID), statssekretær Ellen Bakken (AID), statssekretær Ellen Rønning-Arnesen (HOD)

Fra Samarbeidsforum stilte Ann-Kirsti Brustad (Bikuben) Lars Erik Andersen (Velferdsalliansen), Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen), Honoratte Muhanzi, (Bibi Amka) og Rabia Musavi (LIN).

Til nasjonal helse- og samhandlingsplan tok SF blant annet opp samarbeid med ideell og frivilligsektor, recoverybasert tilnærming på tvers av tjenestene, samt bruker- og pårørendemedvirkning. SF tok også opp behov for språkkompetanse og tilgang til tolketjenester, og foreslo også konkrete tiltak for å bedre kvinnelige innsattes tilgang til helsetjenester.

I forbindelse med revidert budsjett påpekte SF at dyrtiden skaper vansker for dem med lavest inntekt, tok opp behovet for å øke sosialhjelpssatsene, økning av minstesatser og styrket bostøtteordning og bekymring for at svekket økonomi i flere kommuner vil føre til kutt i sosiale tjenester.

Møte i kontaktutvalget 2. desember 2024

Samarbeidsforum ga innspill til arbeidsmarkedspolitikken og innspill til integreringsperspektiv i regjeringens stortingsmelding om sosial utjevning og mobilitet. Forumet ga også en statusrapport om dyrtiden og innspill til statsbudsjettet.

Til stede fra regjeringen: Statssekretær Ellen Bakken (AID)

Fra samarbeidsforum: Lars Erik Andersen (Velferdsalliansen), Rabia Musavi (LIN), Honoratte BNN Muhanzi (Bibi Amka) og Ann-Kirsti Brustad (Bikuben RBS)

SF tok blant annet opp bekymringen for en økende andel arbeidende fattige. SF tok også opp at inntektsgrensen for avkorting av uføretrygd er for lav og at reglene skaper økonomisk usikkerhet som hindrer folk i å arbeide det de kan ved siden av trygd. SF løftet behovet for at Nav følger bedre opp både bedrifter og enkeltpersoner som tar del i arbeidsmarkedstiltak og stilte spørsmål om det bør være strengere krav til bedriftene.

Til den kommende stortingsmeldingen om sosial utjevning og mobilitet ga SF flere innspill knyttet til integrering og pekte på språkkompetanse og kultursensitiv tilnærming i hjelpetjenestene. SF foreslo ordning med helsesykepleiere på voksenopplæringen og behov for forutsigbar finansiering av organisasjonene som jobber på fattigdomsfeltet.

SF ga en statusrapport om hvordan dyrtiden slår ut for brukere og medlemmer av organisasjonene, bekymring for at flere tyr til forbrukslån og behov for å styrke kommunenes tilbud om økonomisk rådgivning. SF påpekte også at svekket kommuneøkonomi rammer tilbud som er viktig for dem som har minst.

Møter i Samarbeidsforum

Samarbeidsforum hadde i 2024 to todagerssamlinger og tre endagsmøter - 15.-16. januar, 19. april, 7. juni, 5.-6. september og 6. desember.

På møtene forbereder forumet sine innspill til neste KU-møte. Møtene gir også organisasjonene mulighet til å utveksle erfaring og kunnskap seg imellom og diskutere utviklingstrekk i samfunnet og politikken som er relevant for feltet SF jobber med.

Eksterne bidragsytere kan inviteres for å belyse temaer og øke kunnskapen på relevante områder. På SF-møtet i juni innledet Ann-Rita Anddal fra Leieboerforeningen om boligpolitikk i Norge. Bente Hagerupsen og Knut Johannes Sverre, begge seniorrådgivere i AID, tok del i en uformell dialog om SFs relevans for departementet og oppfølging av SFs innspill.

På møtet i september hadde forumet besøk av Solveig Ruud, politisk journalist i Altinet.no, som innledet om mulige saker som kan prege valgkampen i 2025. Dette som forberedelse til SFs arbeid med ny handlingsplan.

Som en del av det politiske påvirkningsarbeidet i SF settes det ned arbeidsgrupper som jobber med b.la. høringer og kampanjearbeid. I 2024 var det arbeidsgrupper for planlegging av nettverkskonferansen Makt og muligheter, arrangement på Arendalsuka og studietur. I tillegg ble det mot slutten av året nedsatt en arbeidsgruppe for å styrke SFs kommunikasjon utad, i hovedsak på sosiale medier, som et ledd i forberedelsene til det politiske påvirkningsarbeidet opp mot stortingsvalget.

SF utarbeider hvert år handlingsplaner for forumets arbeid og innsatsområder for kommende år. I 2024 var hovedtemaene i planen gjensidig inkludering og helse, med undertemaene dyrtid, pårørende, bolig og fengsel.

Arendalsuka 2024

Samarbeidsforum deltok på Arendalsuka og gjennomførte sammen med Batteriene arrangementet “Rike barn leker best – om dyrtid og fordelingskrise”. Bakgrunnen for arrangementet var rapporten fra regjeringens ekspertutvalg om barn i fattiges familier. Kalle Moene, professor i økonomi, holdt innlegg om relativ fattigdom og den såkalte gnierindeksen. Hans hovedpoeng var at fattigdom er unødvendig i Norge og kan unngås gjennom fordeling.

Representanter for SF og andre bruker- og pårørendeorganisasjoner fortalte historier om ulike sider ved å leve i vedvarende fattigdom og effekten av dyrtiden og de menneskelige konsekvensene.

Dette var et såkalt “silent sofa”-møte, der politikerne først og fremst var invitert til å lytte. De fikk alle to minutter hver til slutt til å oppsummere hva de tar med seg videre.

Tilbakemeldingene både fra brukerorganisasjonene og politikerne var at dette var et godt og nyttig møtepunkt, som var annerledes enn mange andre arrangementer på Arendalsuka.

Bidragstakere på SF og Batterienes arrangement under Arendalsuka :

Kalle Moene, Økonomiprofessor, Universitet i Oslo	Renate Monsen, Fremtid uten fattigdom
Gabriela Melo Larsen med flere, Våre stemmer	Martine Kuraas, Fremtid uten fattigdom
Britt-Ellen Skregelig, Ressurssenteret Unik	Ellen Rønning-Arnesen, Statssekretær, Arbeiderpartiet
Cathrine Austrheim, Aleneforeldreforeningen	Markus Gotaas, Sentralstyremedlem, Fremskrittspartiets Ungdom
Honoratte Basemake NN Muhanzi, Bibi Amka - Kvinne våkn opp	Halvard Brundtland, Sentralstyremedlem, Senterungdommen
Andrea Alarcon, Likestilling Inkludering Nettverk (LIN)	Irene Heng Lauvsnes, Ordfører i Strand kommune, Høyre Andreas Sjalg Unneland, Stortingsrepresentant, Sosialistisk venstreparti
Christoffer Lian, Spillavhengighet Norge	Hildegunn Tønnesen Seip, Sosialpolitisk talsperson, Miljøpartiet De Grønne
Lars Erik Andersen, Velferdsalliansen	

Studietur

I september 2024 reiste SF på studietur til København. Tema var sosial boligpolitikk og forumet var spesielt interessert i å lære mer om Danmarks ordning med allmenne boliger – en ikke-kommersiell form for utleie gjennom boligstiftelser. Denne formen for utleie gir beboerne en stabil bosituasjon og rimelig leie. Forumet besøkte både et veldrevet, tradisjonelt leilighetsbygg og et område som er omfattet av den danske “ghettoloven”, og dermed er pålagt å gjøre endringer for å redusere andelen leietakere.

Studieturen omfattet også en omvisning i Fristaden Christiania, med informasjon historien bak området, og hvordan Christiania drives i dag gjennom ordninger for beboerdemokrati.

I tillegg besøkte SF Kofoeds skole, et tiltak for opplæring og aktiviteter for folk som står utenfor utenfor og ordinært arbeidsliv, og Natcafeen, et tilbud drevet av Kirkens Korshær for hjemløse og særlig sårbare grupper.

Til sammen var ni av SFs medlemmer med på studieturen, i tillegg til sekretariatet.

Erfaringene fra studieturen vil være nyttige når SF fortsetter arbeidet med å påvirke boligpolitikken, som er sentralt i arbeidet med å motvirke fattigdom og utenforskap.

Studietur
København

September 2024

Makt og Muligheter 2024

Makt og muligheter er en nettverkskonferanse som arrangeres av Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF), i samarbeid med Batteriet Oslo, Batteriet Sør, Batteriet Vest, Batteriet Midt og Batteriet Nord.

Målet med konferansen er å bygge nettverk på tvers av ulike organisasjoner fra hele landet og øke kompetansen i organisasjonsarbeid og politisk påvirkning. Alle deltakere skal føle seg trygge og inkludert og skal oppleve at de får bidra med sine ressurser.

Det var om lag 60 deltakere fra hele landet på konferansen i 2024, i tillegg til ansatte ved Batteriene.

Psykisk helse, arbeid og ungt utenforskap var tema - et tema som står høyt på den politiske dagsordenen og samfunnsdebatten. Målet var å gi konferansedeltakerne flere perspektiver og økt kunnskap. Programmet var variert, med bidrag fra brukere og organisasjoner, forskere og fagfolk, politikere og artister.

Konferansen brakte på banen en rekke utfordringer: Unge som ikke får psykisk helsehjelp når de trenger det, et NAV som er vanskelig å nå og et arbeidsliv som ikke alltid er klar til å ta imot folk med helseutfordringer, men også hvilke muligheter som finnes i de forskjellige instansene og i arbeidslivet, så vel som frivillige og ideelle organisasjoners arbeid.

Tilbakemeldinger fra både bidragsytere og deltakere var gode.

Det er utarbeidet en egen rapport om Makt og muligheter 2024, som er vedlagt.

Ulike innspill fra SF

Høringer

Samarbeidsforum leverte innspill til regjeringens stortingsmelding om sosial utjevning og mobilitet.

Oppfølging av partnerskapet i NAV-kontoret

Samarbeidsforum deltok på møte torsdag 31. oktober 2024 om oppfølging av samarbeidsavtalen mellom KS og AID om partnerskapet i NAV-kontoret.

Fra SF deltok Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen), Johan Lothe (Wayback) og honoratte Muhanzi (Bibi Amka)

Tema for møtet var

- Status og videre planer for samarbeidet
- Helhetlig tjenester i Nav-kontoret - utfordringer og utviklingsbehov sett fra brukerorganisasjoners ståsted

Årsrapporten er godkjent av Samarbeidsforum i mars 2025.

Vedlegg: Rapport fra Makt og muligheter 2024